

Samráð og samstaða: Krafan um lýðræðisleg vinnubrögð
Niðurstöður málstofu á fundi heilbrigðisráðuneytis
7. apríl 2009

Krafan um lýðræðisleg vinnubrögð - helstu umræðupunktur

- Þverfaglegt samstarf
 - Tekið þverfaglega á málum innan mismunandi málaflokka. Það þarf að gera víðar á öllum stigum þjónustunnar. Ræða við fólk sem þekkir málaflokkinn best.
 - Heilbrigðiskerfið of mikið miðað út frá læknum og hjúkrunarfræðingum
 - Mikilvægt að fá nálgun allra hópa inn í kerfið
 - Á mörgum stofnunum er heilmikil þverfagleg samvinna
 - Teymisvinna verður í vaxandi mæli mikilvæg. Kjöraðstæður að vinna í teymi. Sérhæfing orðin mikil. Generalistar ekki til lengur
 - Þverfagleg nálgun kemur í veg fyrir þöggun. Virðing forsenda. Bera þarf virðingu fyrir hverjum og einum í teyminu
 - Samráð og samstarf er töluvert á vettvangi
 - Mikilvægt að heilbrigðisstarfsfólk sé í náinni samvinnu. Stundum skortir á samstarfsvilja og samstarfshæfni. Sorglegt að félag heilbrigðisstétta var lagt niður
 - Þeir sem hafa hæst ná í gegn, þetta eru ekki lýðræðisleg vinnubrögð
- Heilbrigðiskerfið
 - Skoða kerfið heildstætt - hvaða áhrif hefur sparnaður á einum stað á kerfið annarsstaðar
 - Girðingar / múrar á milli kerfa, stofnana, fagstétta
 - Innan stofnana eru of margar girðingar sem koma í veg fyrir árangursrík samskipti.
 - Tilfinning að múrar á milli stétta séu að aukast. Breytilegt á milli stofnana.
 - Girðingar hljóta að fara eftir stýringu á hverjum stað. Skoða hvernig stjórnendur eru ráðnir inn. Mikilvægt að stjórnendur vinni á þverfaglegum grunni.
 - Samkeppni á meðal stofnana felur í sér að koma kostnaði yfir á næstu stofnun.
 - Samkeppni um starfsfólk
 - Launamál koma þar inn.
 - Mikilvægt að þora að tala um laun og að þar komi inn jöfnuður líka
 - Launakerfi þarfnast endurskoðunar
 - Gildandi kjarasamningar
 - Hægt að fara í samráð á milli stofnana
 - Heilbrigðisstarfsmenn fá hærri laun á öðrum stofnunum en LSH. Heildarsparnaður verður enginn.
 - Íslenskt samfélag orðið eins og fíkill.
 - Erum að byggja ofan á rotnar stoðir
 - Þurfum virkilega byltingu
 - Mikil meðvirkni og tengsl í heilbrigðisgeiranum
 - Breytingar tilkynntar eftir á ekki fyrirfram.
 - Klínísk stjórn tæki, við ákveðum fyrir sjúklingana okkar
 - Stefnumótun heilbrigðisyfirvalda
 - Ganga á undan með góðu fordæmi og kalla til og tala við þá aðila sem þekkjast best til
 - Mikilvægt að hafa alltaf velferð sjúklinga að leiðarljósi á öllum stigum. Þannig að einstakir starfsmenn séu ekki að skara eld að sinni köku.
 - Heilbrigðisþjónustan er meira en LSH
 - Sjálfseignarstofnanir t.d. þangað er líka hægt að leita eftir sérfræðipækkingu
 - Taka heildstætt á málaflokkum

- T.d. endurhæfing, hvað á að gera við skjólstæðinga endurhæfingarsviðs LSH sem ekki fá þjónustu eftir þær breytingar sem verið er að gera núna
- Einstaklingar hætta ekki að vera veikir
- Ráðuneyti lítur á fagstéttir sem þrýstihópa sem þurfi að halda í skefjum
 - Ráðgjöf fengin erlendis frá eða frá LSH
 - Það þarf viðhorfsbreytingu í ráðuneytinu
 - Þetta eru vinir ráðuneytisins
 - Lausn í fagfólki
- Stefnuleysi heilbrigðisyfirvalda
 - Heilbrigðisfagfólk hefur notið góðs af því að ráðuneyti hefur ekki haft skýra stefnu
 - Krafa um sameiningu í vetur - ráðuneyti komið með krumluna í starfsemi stofnana án þess að hafa samráð við þá sem þar starfa. Læknar vanir að taka ákv. á klínískum forsendum. Þess vegna verða þeir ráðvilltir þegar kemur að kostnaði.
 - Ólært fólk innan flokka að búa til stefnu
 - Ráðuneyti smátt og smátt að færa sig til þess að hafa eingöngu samráð við hjúkrunarfræðinga og lækna
 - Fleiri fagstéttir þurfa að koma að umræðunni
 - Hvað með heimspekinga?
 - Stefnan hefur mótast af því að vera að slökkva elda og bregðast við aðstæðum
- Samvinna ráðuneyta og sveitafélaga
 - Ef við ætlum virkilega að tala um samráð þá þarf að hafa félagsmálayfirvöld og sveitafélög með
- Afl fjölmiðla
 - Siðlausir
 - Auka þarf upplýsingar til stjórnámamanna um heilbrigðiskerfið til þess að mynd fjölmiðla sé ekki sú eina sem birtist þeim
 - Reyna ekki að finna sannleikann
 - Hafa áhrif á stjórnámamenn og stefnumörkun. Hún verður ekki eins fagleg og lýðræðið fær ekki að njóta sín. Fólk er ekki með réttar upplýsingar.
 - Spila mikið inn í þetta og við sem fagmenn þurfum að gæta þess að láta fjölmiðla ekki gera okkur að fíflum. Vera alltaf fagleg. Vera ekki dregin inn í eitthvað sem er bara til að selja fjölmiðilinn betur.
- Múrar á milli háskóladeilda
 - Hefur það áhrif
- Einkarekstur heilbrigðisstarfsmanna
 - Sjúkraþjálfarar
 - Þar er samkeppni vegna launa. Samkeppni um laun er því ekki eingöngu á milli þeirra stofnana sem ríkið rekur
 - Oft er verið að meðhöndla fleiri en einn sjúkling í einu
 - Sjúkraþjálfarar vanrækt stétt
 - Þörf fyrir þá á eftir að aukast mikið
 - Skortir á faglegan metnað. Tengist einkarekstri
 - Þetta sama á við um einkarekstur annarra heilbrigðisstétta sömuleiðis
 - Í einkarekstri má ekki setja þak á starfsemi og ráðningar

- Veruleg aukning hjá sérfræðilæknum og sjúkraþjálfurum ár eftir ár
- Læknar í einkarekstri einyrkjar, þar er ekki þverfaglegt samstarf. Ekki greitt fyrir þverfaglega fundi og teymisvinnu. Viðskiptamódel.
- Í einkarekstrinum missum við sjónar á gagnsæi.
- Allir sem hafa ákveðna löggildingu geta stofnað einkareknar stofur
- Kröfur
 - Hver setur kröfurnar og hver er hún
 - svið
 - Stofnun
 - fagstétt
- Þöggun - fólk er ekki að segja hvað því finnst af því að það getur ekki unnið annars staðar. Pólitísk stefna fengið að ráða of miklu.

Tillögur

- **1. Ráðuneyti verður að nota allt það góða fólk sem er í þjónustunni til að vinna að stefnumörkun**
 - Kalla til aðila sem eru til staðar og hafa þekkingu, reynslu og innsýn til aukinnar stefnumótunar innan ráðuneytisins sjálfs
 - Ráðuneyti fái upplýsingar um þá aðila sem eru vel að sér
 - Það þurfa ekki allir að koma að öllu
 - Nýta mannauð og þekkingu
 - Sama á við um grasrótarsamtök
 - Nýta þarf Heilbrigðisvísindasvið HÍ, samtök eins og SÁÁ, sjálfseignastofnanir og önnur grasrótarsamtök sem uppsprettu hugmynda og lausna í þeim verkefnum sem ráðuneytið vinnur að.
 - Leggja áherslu á frumkvæði ráðuneytis
 - Frumkvæði fagstétta þarf líka að vera til staðar
 - Felur í sér aukna sátt um leiðirnar
- **2. Bæta upplýsingastreymi**
 - Samráð við talsmenn stéttarféлага
 - Samráð við stjórnendur
 - Stjórnendur og trúnaðarmenn upplýsa sitt samstarfsfólk
 - Einfalda boðleiðir á milli starfsmanna og stjórnenda stofnana og ráðuneytis
- **3. Sameina heilbrigðis og félagsmálaráðuneyti**
 - Til að koma í veg fyrir að sjúklingum sé kastað á milli kerfa
 - Sparnaður
 - Jafnframt þarf ríki og sveitafélag að vinna betur saman
- **4. Samráð og samvinna milli kerfa sparar peninga**
 - Case manager
- **5. Efla heilsugæslu**
 - Efla grunnþjónustu og forvarnir
 - Þverfaglega samvinnu í grunnheilbrigðisþjónustu mikilvæg
 - Efla þjónustu við fjölskyldur til að draga úr vanda síðar
- **6. Horfa á það sem vel er gert og yfirfæra á aðra staði**

- T.d. nýja barnið á Akureyri
- **7. Læra af reynslunni - t.d. breytingar undanfarinna ára innan LSH**
- **8. Blása lífi í ráð og nefndir**
 - Samstarfsráð um endurhæfingu er til enn þá. Þetta þverfaglega ráð þarf að verða öflugra og heildstæðara.
 - Á mörgum stofnunum eru lækna ráð, hjúkrunarráð o.s.frv.
 - Endurlífga samtök heilbrigðisstétta
 - Hver á að gera það? Það hlýtur að vera sá sem setur þetta á stofn, oftast ráðuneytið.
- **9. Bætt stjórnun innan stofnana**
- **10. Breytt verkefni fagstétta (task shifting)**